

Povestea este cea care da ghes curiozitatii omului de a vedea un spectacol de teatru.

Recent, Andrei Serban spunea ca „avem nevoie sa mergem la teatru din mai multe puncte de vedere. Unul dintre ele ar fi acela ca la teatru ar trebui sa vedem ceea ce ne este foarte greu sa observam sau sa experimentam in viata: sa vedem adevarul, sa simtim adevarul; in viata mintim foarte des.

Foarte rar spunem adevarul. Chiar si atunci cand juram sau ne dam cuvantul de onoare, de fapt acoperim o alta minciuna. Aceasta este masca pe care o purtam fiecare. Sub aparenta ca sunt pe scena si spun ceea ce simt, exprim ceva foarte adevarat, care se gaseste in mine, dar in acelasi timp, vezi ca, de fapt, acest adevar nu este decat o alta fata a minciunii tale. Este foarte greu sa ajungi la adevarul adevarat.

Teatrul s-a nascut – acum 2000 si ceva de ani, in Grecia, din nevoia de verticalitate. Verticalitate inseamna o linie care ne conecteaza cu altceva; ceva care ne ajuta sa traim cu o dorinta, cu o aspiratie spre ceva ce nu stim, dar incercam sa aflam.

In subconstient avem nevoie sa mergem la teatru pentru a fi hraniti. Nevoia de aceasta hrana este la fel de mare ca nevoia de a bea, de a manca si de a respira. Avem nevoie de impresii care ne ofera o alta calitate de hrana. Diferentele acestei calitati sunt asemanatoare cu mersul la restaurant sau cu mancarea facuta de parinti acasa, care are o cu totul alt gust si alta calitate decat la McDonald's.“

Criticul de teatru, Alice Georgescu, se intreba la un moment dat: “Care este rostul teatrului - acum si in viitor? Sa se adreseze, cum se zicea pe vremuri, unor mase largi, ori sa comunice cu

Nevoia de teatru (Articol Muzaholic.ro)

Scris de Geo Alupoae (Muzaholic.ro)

Sâmbătă, 08 Martie 2014 13:47 - Ultima actualizare Sâmbătă, 08 Martie 2014 14:05

un numar restrans de privitori? Ce castiga si ce pierde el, intr-un caz si in celalalt?

Este (mai este) el o "arta a cetatii", ca in Antichitate (cand, de-alminteri, populatia unei cetati era cam cat aceea a unui cartier de blocuri de astazi), sau a devenit mai degraba o delicatasa pe care o (de)gusta doar cativa pasionati, cum se intampla, prin secolele XVII-XVIII, cu spectacolele de Curte?

Ca arta si, deopotriva, ca serviciu social, teatrul e obligat sa lupte pentru a cuceri cantitate sau trebuie sa-si pastreze calitatea, indiferent cati sunt cei interesati de ea si de el? Ce privilegiiem, ce sprijinim, ce admiram: teatrul de arta sau teatrul popular?”.

Multe intrebari la care raspunsurile variaza. Eu nu mi-am propus sa gasesc raspunsurile cele mai bune sau complete. Eu adaug perceptiei generale despre nevoia de a merge la teatru o alta perspectiva. Simpla, dar nu simplista.

Eu cred ca oamenii merg la teatru din motive diferite inasa exista un element comun, un liant genetic: nevoia de poveste. Acum, mai mult ca oricand.

Povestea este cea care da ghes curiozitatii omului de a vedea un spectacol de teatru.

Fie ca il vedem pe viu, era sa zic in sala de spectacole, dar s-a schimbat mult conceptul de sala de teatru si au aparut din ce in ce mai multe spatii neconventionale, fie ca vizionam o inregistrare pe DVD (la TV e mai rar, cel putin in Romania).

Daca in trecutul glorios divin al Greciei antice teatrul explica (sa ne amintim de prezenta corului

Nevoia de teatru (Articol Muzaholic.ro)

Scris de Geo Alupoae (Muzaholic.ro)

Sâmbătă, 08 Martie 2014 13:47 - Ultima actualizare Sâmbătă, 08 Martie 2014 14:05

pe scena), acum el nu mai cauta explicatii. Pune, eventual, intrebari si desfasoara sub ochii nostri o poveste.

De aceea si rezista teatrul alaturi de film (si cate spaima au fost la aparitia concurentei cinematografului) - pentru ca este sustinut de o poveste. Chiar si in pantomima. Asa suntem construiti, insetati dupa povesti. Nu neaparat dupa cunoastere. Dupa povesti, nu-i totuna.

Veti spune ca filmul ne asigura necesarul de povesti mai ales ca are in spate o industrie a genului. Asa este, insa viata ne demonstreaza contrariul.

Filmul, cu toata industria lui acaparatoare, nu poate acoperi acea sete de poveste pe care numai teatrul o poate satisface. E ca la mancaruri, daca vreti. Oricate meniuri ar fi pe lumea asta nu se poate ca un singur tip de restaurante sa le satisfaca pe toate.

Insa ce-i cu nevoia asta a omului de a consuma povesti, la teatru?

Ei bine, aici lucrurile se complica. Cati oameni, atatea explicatii.

Eu va propun spre final o perspectiva plina de rigoare filozofica. Cea a Sfantului Augustin.

Sfantul Augustin descria teatrul la modul urmator: "Cum se face ca oamenii vor sa se tulbure si sa se induioseze atunci cand privesc spectacolele tragice si pline de jale, cu intamplari pe care ei nu vor totusi sa le patimeasca?"

Cu toate acestea, spectatorul dorește să resimtă el însuși durerea înfatisată în spectacol, și această durere înșasi este cea care îi oferă plăcere.

De unde vine această plăcere dacă nu dintr-o nenorocită rătăcire spirituală? Căci cu atât mai mult suntem mișcați de imaginile de pe scenă, cu cât suntem noi înșine mai puțin vindecați de propriile noastre trăiri asemănătoare; în genere, folosim cuvântul nenorocire când vorbim de raul pe care-l patimim noi înșine, dar vorbim de mila când ne gândim la lucrurile de care-i compatimim pe alții.

Dar de ce fel de compatimire poate fi vorba în legătură cu suferințe închipuite pe scenă? Căci spectatorul nu este tulburat și starnit în așa fel încât să sara în ajutorul celor ce suferă, ci este doar invitat să se îndureze la vederea suferințelor; el apreciază și aplaudă pe autorul închipuirilor de pe scenă cu atât mai mult cu cât durerea pe care o resimte este mai mare. Iar dacă nenorocirile acelor oameni, fie ele și stravechi sau imaginare, sunt astfel reprezentate pe scenă încât spectatorul să nu fie cuprins de durere, atunci acesta părăsește spectacolul plin de dispreț și criticând ce a văzut. În schimb, dacă se simte mișcat și îndurerat, el rămâne pe loc, cu ochii atinți la spectacol și plin de mulțumire.

Asadar, ceea ce ne atrage la teatru sunt lacrimile și durerea pe care o resimțim. Desigur, oricărui om îi place să se bucure și să se veselească. Totuși, de vreme ce nimeni nu vrea să fie el însuși nenorocit, dar oricui îi place să fie plin de compatimire, și întrucât compatimirea este însoțită întotdeauna de durere, oare nu acesta să fie motivul pentru care ne place durerea?

Lacrimile noastre curg din izvorul prieteniei între oameni. Dar încotro se îndreaptă acest suvoi de lacrimi? Pe unde se scurge? De ce se varsă el în puhoiul de smoală clocotită, în framântarea cumplită a unor poftă oribile, unde se preschimba și se nimicește el însuși, abatându-se prin propria voință de la limpezimea sa cerească, deformat și prăbusit?

Să respingem atunci compasiunea? Nicidecum! În unele cazuri putem iubi durerea; dar

Nevoia de teatru (Articol Muzaholic.ro)

Scris de Geo Alupoae (Muzaholic.ro)

Sâmbătă, 08 Martie 2014 13:47 - Ultima actualizare Sâmbătă, 08 Martie 2014 14:05

fereste-te, suflete al meu, de necuratenie, sub ocrotirea Dumnezeului meu, a Dumnezeului parintilor nostri, a celui vrednic de lauda si preainaltat in toate veacurile! Fereste-te, suflete, de necuratenie!

Chiar si acum imi deschid sufletul fata de compasiune, dar in vremea aceea, la teatru, impartaseam bucuria indragostitilor, atunci caind ei se bucurau unul de celalalt in rusine, desi toate acestea se petreceau in inchipuire, in jocul de pe scena. Cand ei se rataceau unul de altul, ma lasam cuprins de o tristete compatimitoare; amandoua aceste intamplari ma incantau nespus. Astazi insa am mai multa mila fata de cel care se bucura in ticalosia sa decat de acela care-si inchipuie ca este nenorocit deoarece a fost lipsit de o desfatate primejdioasa sau a pierdut o fericire plina de nenorociri. Aceasta este, cu siguranta, o compasiune mult mai adevarata, dar lipsita de placerea pricinuita de vederea durerii altora.

Cine compatimeste pe un nefericit isi indeplineste, prin acest fapt, indatorirea iubirii fata de aproapele; totusi, cine intr-adevar este cuprins de mila cu o inima de frate prefera mai degraba sa nu aiba prilejul sa se indurereze. Caci, daca ar exista – ceea ce de fapt nu se poate – o bunavointa rauvoitoare, atunci s-ar putea ca cineva care simte cu adevarat si in mod sincer compasiune fata de ceilalti sa doreasca ca acestia sa fie nefericiti numai pentru ca el sa simta compasiune. Asadar, in unele cazuri, durerea poate fi acceptata, dar ea nu trebuie niciodata sa produca placere.

Asa ne inveti tu, Doamne, Dumnezeule, tu care iubesti sufletele si ai pentru ele o mila de departe cu atat mai curata si mai incoruptibila decat a noastra, cu cat tu nu poti fi ranit de nici o durere. Dar cine este in stare de o asemenea desavarsire?

Dar, pe atunci, nenorocitul de mine, imi facea placere sa sufar si sa ma indurerez si cautam cu tot dinadinsul prilejuri potrivite pentru aceasta.

Nevoia de teatru (Articol Muzaholic.ro)

Scris de Geo Alupoae (Muzaholic.ro)

Sâmbătă, 08 Martie 2014 13:47 - Ultima actualizare Sâmbătă, 08 Martie 2014 14:05

Cand mi se infatisa spectacolul neadevarat si maimutarit al suferintei altuia, cu atat imi placea mai mult jocul actorului si ma incinta mai tare, cu cat imi storcea mai multe lacrimi.

Ce este oare de mirare in asta, de vreme ce, asemenea unei oi nefericite, ratacita de turma ta, fugeam plin de neastampar de sub paza ta, intinat de o raie rusinoasa? De aici venea atractia pe care o simteam pentru dureri, dar nu pentru acelea adevarate, de care ar fi trebuit sa fiu patruns in adancul sufletului – caci nu-mi placea sa sufar eu ceea ce vedeam pe scena –, ci pentru cele care, atunci cand auzeam asemenea inchipuiri, imi zgariau doar, ca sa zic asa, pielea de pe deasupra.

Si, dupa cum se intampla atunci cand te scarpini cu unghiile, o mica zgarietura se transforma, cu vremea, intr-o buba umflata si coapta, plina de scursoare si de un puroi dezgustator”. (Sf. Augustin - Confesiuni)

AUTOR: Geo Alupoae

SURSA:

Muzaholic.ro